

Kraków, dnia 28 października 2024 roku

Monika Konieczna, Akcja Ratunkowa dla Krakowa
Maciej Fijak, Akcja Ratunkowa dla Krakowa
Dominika Bobek, Fundacja Frank Bold
dr Łukasz Piechnik, Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN
Agnieszka Jensz-Stawowczyk, Jurajski Ruch Społeczny "Jurasto"
Dorota Horabik, Klub Przyrodników
Magdalena Ryszowska, Las Tenczynek
Renata Bogdańska Warmuz, Lasy w Dolinkach Krakowskich
Grażyna Węglarczyk, Stowarzyszenie Polska 2050
Anna Treit, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
Mariusz Waszkiewicz, Towarzystwo na rzecz Ochrony Przyrody
Wiesław Owsiański, Stowarzyszenie Przyjaciół Rzeplina „Nasz Rzeplin”
dr hab. Mariusz Czop, prof. AGH, ekspert merytoryczny
dr Jerzy Parusel, ekspert merytoryczny, członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody
radna Miasta Krakowa, prof dr hab. Joanna Hańderek

NGO 1 – 10 organizacji i naukowców uwagi do wyników prac zespołu

Szanowni Państwo,

Niniejszym przedstawiamy uwagi grupy składającej się z przedstawicieli organizacji pozarządowych, inicjatyw społecznych i ruchów społecznych, przyrodników, ekspertów oraz przedstawicieli samorządu terytorialnego, dotyczące wyników pracy zespołu do spraw lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół aglomeracji: Kraków.

W uwagach tych zawarte zostaną następujące kwestie:

1. Uwagi do wyników pracy zespołu.
2. Uwagi do przebiegu całego procesu, funkcjonowania zespołu.
3. Uwagi dotyczące moderacji.

Wnosimy o potraktowanie uwag zawartych w niniejszym dokumencie jako naszego oficjalnego stanowiska.

1. Uwagi do wyników pracy zespołu

Prace zespołu nie zakończyły się konsensusem, ani nawet kompromisem pomiędzy członkami zespołu, w szczególności pomiędzy przedstawicielami Lasów Państwowych a stroną społeczną. Przedstawiciele Lasów Państwowych nie byli gotowi do prawdziwej i merytorycznej dyskusji z przedstawicielami strony społecznej, reprezentowanej przez liczne organizacje pozarządowe.

Propozycja strony społecznej, reprezentowanej przez 10 organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych oraz naukowców (zwana NGO1) zakładała objęcie lasem społecznym ponad 70% terenu nadleśnictw położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa. Lasy Państwowe w swojej propozycji zaproponowały jedynie 7%.

W wyniku niezgodnego z regulaminem głosowania poparta została propozycja wysunięta przez osobę promującą spalanie drewna w kominkach (tzw. propozycja Krzysztofa Woźniaka – NGO2). Jedynymi przedstawicielami strony społecznej opowiadającymi się za tą propozycją (poza jej autorem) byli przedstawiciele 2 organizacji, które w swojej działalności zależne są od nadleśnictw lub ściśle z nimi współpracują¹. **Żadna organizacja społeczna, niezależna od nadleśnictw i lasów państwowych, nie poparła tej propozycji.**

Dlatego też, w naszej ocenie, dalekim nadużyciem jest twierdzenie jakoby propozycja "strony społecznej" została przyjęta i zaakceptowana przez Lasy Państwowe. Była to propozycja przedstawiona i popierana przez podmioty powiązane z nadleśnictwami lub przez podmioty które są zainteresowane brakiem ograniczeń wycinki i dużą dostępnością drewna.

Głosowanie zostało przeprowadzone w sposób jawny, ale nie imienny, pomimo formalnego wniosku grupy organizacji pozarządowych, aby przeprowadzić je w sposób imienny i zaprotokołować jego wyniki. Niemniej jednak po stronie organizatorów brak było woli utrwalenia imiennego rozkładu głosów. Należy więc oczekiwać, że kwestie te zostaną pominięte w raporcie. Dlatego też, celem zachowania pełnej transparentności, jak również aby oddać pełny obraz sytuacji, w załączniku zawarta została lista osób biorących udział w głosowaniu wraz ze wskazaniem sposobu ich głosowania (**Załącznik nr 1**).

¹ Tymi organizacjami były: Liga Ochrony Przyrody i Stowarzyszenie na rzecz promocji zdrowia Consensus

2. Uwagi do przebiegu całego procesu, funkcjonowania zespołu.

Sposób prowadzenia zespołu, organizacja jego pracy, jak również samo zaangażowanie przedstawicieli PGL Lasy Państwowe w proces wyznaczania lasów społecznych, budzą ogrom zastrzeżeń i wątpliwości. W trakcie prac zespołu dochodziło do wielu nieprawidłowości i naruszeń regulaminu, które w naszej ocenie, poddają w wątpliwość sens i cel działania zespołu. Naruszenia te, w naszej ocenie, mogą również w istotny sposób wpłynąć na ostateczną treść raportu, co może przełożyć się na decyzję Ministra w przedmiocie wyznaczenia lasów społecznych.

Przedstawiamy poniżej listę zastrzeżeń:

- a. **Brak jasności prac zespołu i chaotyczność procesu:** od początku pracom zespołu towarzyszył chaos i brak jasności. Koncepcje pracy zespołu zmieniały się na każdym posiedzeniu, a nawet kilkakrotnie w trakcie jednego posiedzenia. Uniemożliwiało to skuteczną pracę, przygotowanie się do prac zespołu, zaplanowanie swojego udziału w pracach zespołu i dyskusjach. Co więcej, ustalenia poczynione na posiedzeniu, a dotyczące pracy zespołu, zmieniane były w sposób dowolny przez Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych między posiedzeniami.
- b. **Niejasny, zbyt ogólny i niedostosowany do prac zespołu regulamin:** zaproponowany regulamin w oparciu o który funkcjonował zespół był zbyt ogólny i niejasny. W wielu sytuacjach nie dawał odpowiedzi co do zasad postępowania. Powodowało to liczne wątpliwości, rozbieżności w oczekiwaniach różnych uczestników procesu, wydłużało proces podejmowania decyzji dotyczących organizacji pracy zespołu. Próba przeprowadzenia tak dużego procesu w tak krótkim czasie wymagała dobrego przygotowania, w tym m.in. poprzez stworzenie bardzo jasnego i precyzyjnego regulaminu, aby zasady postępowania były w przeważającej części przypadków jasne i niebudzące wątpliwości. Tak niestety nie było.
- c. **Sfinalizowanie pracy zespołu w drodze głosowania:** przedstawiciele strony społecznej biorącej udział w zespole od początku zgłaszali zastrzeżenia dotyczące braku odpowiedniego uregulowania kwestii finalizowania pracy zespołu, w szczególności braku dokładnego uregulowania sposobu podejmowania decyzji zespołu. Otrzymana odpowiedź z Ministerstwa Klimatu i Środowiska wskazywała, że prace zespołu nie będą finalizowane poprzez głosowanie, a będą polegały na zbieraniu uwag i zastrzeżeń do zgłaszanych propozycji. Mimo to prace zespołu krakowskiego zakończyły się *de facto* w drodze głosowania, nazywanego „badaniem poparcia” w trybie on-line oraz podczas posiedzenia.
- d. **„Badanie poparcia” nieprzedyskutowanych propozycji:** RDLP w Krakowie uruchomiła w dniu 23 października 2024 roku możliwość „głosowania” online przez członków zespołu. Przedmiotem głosowania były 4 propozycje, w tym 1 propozycja która **nie była przedmiotem dyskusji na posiedzeniu**. Została ona

zgłoszona ustnie, w sposób zdaje się spontaniczny, przez jednego z członków zespołu, Krzysztofa Woźniaka. Jednakże materiały ją prezentujące przesłane zostały dopiero w dniu 22 października 2024 roku, drogą mailową. To oznacza, że przedmiotem „głosowania” była propozycja, która na etapie głosowania on-line nie miała szansy zostać przedyskutowana przez zespół i zweryfikowana w sposób o którym mowa w cz. E § 2 ust. 12 pkt. 2 regulaminu.

- e. **Głosowanie nad propozycjami w momencie, gdy na kolejnym posiedzeniu zaplanowana jest dyskusja nad zupełnie nową propozycją:** RDLP w Krakowie uruchomiła głosowanie nad 4 propozycjami i tego samego dnia poinformowała, że na kolejnym posiedzeniu zaplanowana będzie dyskusja i omówienie 5., zupełnie nowej propozycji. Zatem w sytuacji gdy ciągle trwa proces zapoznawania się z propozycjami, dyskusowania o nich, analizowania ich, przeprowadzanie głosowania nad pozostałymi propozycjami jest zupełnie niezrozumiałe. Działanie to wprowadza gigantyczny chaos, wskazuje na brak jakiegokolwiek planu wobec pracy zespołu. Poddaje również w wątpliwość wyniki „głosowania”, skoro głosy oddawane będą jeszcze przed zapoznaniem się z 5. propozycją.
- f. **Przedstawienie do dyskusji zmienionych materiałów przez przedstawicieli Lasów Państwowych:** Zgodnie z cz. E § 2 ust. 9-11 regulaminu materiały do dyskusji powinny zostać przesłane na co najmniej 3 dni przed planowanym posiedzeniem, aby umożliwić pozostałym członkom zespołu zapoznanie się z nimi i przygotowanie do dyskusji. W przypadku dwóch nadleśnictw okazało się, że dokumenty przesłane przed spotkaniem nie pokrywały się z dokumentami przedstawionymi na posiedzeniu i prezentowanymi jako propozycja Lasów Państwowych. Co więcej, w jednym wypadku istotny teren leśny (Puszcza Dulowska) został pominięty - Lasy Państwowe w ostatnim momencie postanowiły zrezygnować z przedstawienia go jako ich propozycji do lasów społecznych, zaskakując tym samym pozostałych członków zespołu. Działanie takie świadczy co najmniej o braku należytego przygotowania do prac przez przedstawicieli Lasów Państwowych, o ile nie o celowym zmienianiu propozycji.
- g. **Brak należytego przygotowania przez nadleśniczych propozycji zgodnie z regulaminem i wytycznymi:** Efektem pracy zespołu miały być m.in. szczegółowe zasady prowadzenia gospodarki leśnej na obszarach wskazanych jako lasy społeczne. W związku z tym przedstawienie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki leśnej powinno być jednym z elementów przedstawianych propozycji, w szczególności propozycji pochodzącej ze strony Lasów Państwowych. Mimo to propozycje przedstawione dla jednego nadleśnictwa zawierały wyłącznie propozycje obszaru, bez wskazania zasad prowadzenia gospodarki leśnej. Zaś wszystkie propozycje przygotowane zostały w odmienny sposób, bez wspólnego wzorca, bez zbiorczych podsumowujących tabel, co uniemożliwiało sprawne prowadzenie dyskusji i porównywanie propozycji. Jednocześnie w sposób zgodny z regulaminem i wytycznymi zostały przygotowane propozycje ze strony grupy organizacji pozarządowych, naukowców i przyrodników – podobnego poziomu

profesjonalizmu, niezbędnego do prowadzenia merytorycznej i rzetelnej dyskusji, oczekiwaliśmy ze strony przedstawicieli PGL Lasy Państwowe.

- h. **Zdecydowanie za krótki czas pracy zespołu:** Pierwotny czas pracy zespołu krakowskiego przewidywał posiedzenia w 3 dniach, z czego tylko 2 dni miały być przeznaczone na merytoryczną rozmowę nad propozycjami lasów społecznych dla 4 nadleśnictw. Tak ustalony czas okazał się zdecydowanie za krótki, uniemożliwiając tym samym rzetelną rozmowę i dyskusję nad przedstawionymi propozycjami oraz możliwość głębszej dyskusji, a tym samym uniemożliwiając osiągnięcie porozumienia między członkami zespołu. Wielu członków zespołu czuło presję czasu uniemożliwiającą im udział w posiedzeniu w takim zakresie jak tego przedmiot dyskusji wymagał. Tak krótki czas okazał się niemożliwy, aby omówić całość zagadnień i finalnie po 2 dniach merytorycznych rozmów w dalszym ciągu nie wszystkie propozycje zostały omówione i przedyskutowane. W wyniku zdecydowanych stanowisk części zespołu, wskazujących na konieczność przedłużenia pracy zespołu, dodany został 1 dodatkowy dzień, tj. 3 dzień merytoryczny. Jednakże w dalszym ciągu, w naszej opinii, czas ten jest niewystarczający do rzetelnego zajęcia się tematem.
- i. **Brak odpowiedniego przygotowania organizatorów:** organizatorzy przez zdecydowaną większość pracy zespołu nie byli w stanie umożliwić zespołowi dyskusji nad przedstawionymi propozycjami podczas posiedzenia, gdyż nie przygotowali się do przedstawienia równolegle lub nałożonych na siebie dwóch map przedstawiających granice proponowanych lasów społecznych. Zaznaczyć należy, iż mapy te zostały przesłane im kilka dni wcześniej. To świadczy o słabym przygotowaniu organizatorów do prowadzenia posiedzeń, co uniemożliwiło przeprowadzenie dyskusji 3 dnia pracy zespołu i w konsekwencji zaowocowało przeniesieniem części pracy do trybu „on-line”.
- j. **Przerzucenie działań kancelaryjnych na stronę społeczną i ekspertów,** dotyczących wypełnienia tabeli 3.1 związanej z wyszczególnieniem wydzieleń przypisanych do poszczególnych kryteriów. Uważamy, że dostarczone przez stronę społeczną materiały (warstwy wektorowe oraz mapy) w pełni obrazują wypracowaną przez nasz zespół koncepcję lasów społecznych. Członkowie zespołu poinformowali organizatorów, że takie działanie wykracza poza zakres możliwości technicznych i czasowych osób przygotowujących dane wektorowe, jednocześnie wydaje się niezasadne wymaganie od strony społecznej by przygotowała tak szczegółowe i czasochłonne zestawienie w ramach prac pro bono. Po interwencji pracownika Lasów Państwowych, z której jednoznacznie wynikało, że działanie to jest po stronie każdego ze zgłaszających propozycję lasów społecznych, tabela ta została wypełniona przez stronę społeczną. Jednak nadal budzi zastrzeżenia sens przygotowania takiej tabeli, w której dla jednego kryterium np. bufor 100 m wokół cieków dla jednego z Nadleśnictw należało wymienić 2,5 tys. wydzieleń (bufor zawiera fragmenty wydzieleń). Oczywiście wydaje się, że z tabeli zawierającej tyle rekordów nikt nie skorzysta, zwłaszcza że poszczególne wydzielania objęte mogą być kilkoma kryteriami. Stoimy na

stanowisku, że warstwy wektorowe są najbardziej przejrzystą formą zobrazowania zasięgu lasów społecznych i przypisanych do nich form gospodarowania.

3. Uwagi dotyczące moderacji

W odniesieniu do moderacji nie wnosi większych zastrzeżeń. Wymienione wcześniej zastrzeżenia odnośnie przebiegu spotkań i jego organizacji zrzucamy niestety na barki braku przygotowania i organizacji organizatora spotkań - Lasów Państwowych. W naszym odczuciu moderatorki starały się pogodzić interesy wszystkich członków zespołu, udostępniając głos wszystkim zgłaszającym chęć wypowiedzi i umożliwiając odniesienie się do uwag i pytań. Ograniczanie czasu wypowiedzi i pilnowanie reżimu czasowego podczas wystąpień związany był z ogólnie przyjętym zbyt małym czasem na przyjętym na cały proces wyznaczenia lasów społecznych wokół Krakowa. W naszym odczuciu zespół moderatorek wykazał się bezstronnością i dążył do osiągnięcia porozumienia pomiędzy stronami całego procesu.

Mając na uwadze powyższe liczymy, że nasze uwagi załączone zostaną w całości do raportu i zostaną uwzględnione przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska na dalszym etapie prac nad lasami społecznymi wokół Krakowa. Pozostajemy w pełnej gotowości aby odpowiedzieć na pytania czy wyjaśnić wszelkie wątpliwości dotyczące naszej propozycji czy niniejszego stanowiska.

Z poważaniem

Monika Konieczna, Akcja Ratunkowa dla Krakowa
Maciej Fijak, Akcja Ratunkowa dla Krakowa
Dominika Bobek, Fundacja Frank Bold
dr Łukasz Piechnik, Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN
Agnieszka Jensch-Stawowczyk, Jurajski Ruch Społeczny
"Jurasto"
Dorota Horabik, Klub Przyrodników
Magdalena Ryszowska, Las Tenczynek
Renata Bogdańska Warmuz, Lasy w Dolinkach Krakowskich
Grażyna Węglarczyk, Stowarzyszenie Polska 2050
Anna Treit, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
Mariusz Waszkiewicz, Towarzystwo na rzecz Ochrony
Przyrody
Wiesław Owsiański, Stowarzyszenie Przyjaciół Rzeplina
„Nasz Rzeplin”

prof. dr hab. Mariusz Czop, ekspert merytoryczny
dr Jerzy Parusel, ekspert merytoryczny, członek
Państwowej Rady Ochrony Przyrody
radna Miasta Krakowa, prof dr hab. Joanna Hańderek

Załączniki:

1. Lista osób biorących udział w głosowaniu wraz ze sposobem głosowania

Załącznik 1. Lista osób biorących udział w głosowaniu wraz ze sposobem głosowania

Lista osób głosujących za propozycją Krzysztofa Woźniaka

1. Dyrektor RDLP- Piotr Kempf
2. Nadleśniczy Miechów – Jan Kaczmarek
3. Nadleśniczy Krzeszowice - Edward Suski
4. Nadleśniczy Myślenice – Janusz Bartosiewicz
5. Nadleśniczy Niepołomice – Bogusław Młynarczyk
6. Liga Ochrony Przyrody - Albert Król (były dyrektor RDLP w Krakowie)
7. Reprezentant Wojewody – Ryszard Jędruch
8. Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie – Łukasz Pawlik
9. Gmina Niepołomice - Dyrektor Wydziału Rozwoju, Planowania Przestrzennego i Nieruchomości Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach Wojciech Biernat
10. Gmina Skawina - Barbara Ptak (Ochrona Środowiska)
11. Stowarzyszenie na rzecz promocji zdrowia Consensus – Katarzyna Jasiewicz
12. Fundacji Wspierania Więzi Lokalnych "Linking Foundation" – Krzysztof Woźniak (autor)
13. Gmina Zabierzów – Aneta Kucharska (Wydział ochrony Środowiska)
14. Gmina Świątniki Górne – Cygan Katarzyna
15. Starosta Wielicki – reprezentowany przez Beatę Domalik
16. Gmina Krzeszowice – Wacław Gregorczyk
17. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska – Mariusz Skwara
18. Biuro Urządzania Lasu - Zdzisław Spendel
19. Instytut Badawczy Leśnictwa - Adam Wójcicki
20. Gmina Kocmyrzów-Luborzyca – zastępca wójta gminy Wiesław Wójcik
21. Gmina Kłaj - Kierownik Referatu Ochrony Środowiska, Ewidencji Gospodarczej, Rolnictwa, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, Marta Bzdyl
22. ZUL - Szczepan Dylowicz
23. Starostwo Powiatowe w Krakowie – Marcin Wójtowicz

Lista osób, która się wstrzymała od głosu:

1. Marcin Ścigalski, Fundacja Tres Companeros

Lista osób, które nie wzięły udziału w głosowaniu nad propozycją Krzysztofa Woźniaka:

2. Daria Gosek-Popiołek, posłanka
3. prof. dr hab. inż. Jerzy Szwagrzyk, Państwowa Rada Ochrony Przyrody
4. dr inż. Ewa Kret w zastępstwie prof. dr hab. inż. Mariusz Czop
5. dr Jerzy Parusel, leśnik, biolog, Państwowa Rada Ochrony Przyrody

6. dr Łukasz Piechnik, Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN
7. Dominika Bobek, Fundacja Frank Bold
8. Renata Bogdańska-Warmuz, Lasy w Dolinkach Krakowskich w zastępstwie Wiesława Owsieńskiego, Stowarzyszenie Przyjaciół Rzeplina "Nasz Rzeplin"
9. Aleksandra Piotrowska w zastępstwie Maciej Fijak, Akcja Ratunkowa dla Krakowa
10. Dorota Horabik, Klub Przyrodników
11. Agnieszka Jenz-Stawowczyk, Jurajski Ruch Społeczny "Jurasto"
12. Monika Konieczna, Akcja Ratunkowa dla Krakowa
13. Magdalena Ryszowska, Las Tenczynek
14. Anna Treit, Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
15. Mariusz Waszkiewicz, Towarzystwo na Rzecz Ochrony Przyrody
16. Grażyna Węglarczyk, biolog, Stowarzyszenie Polska 2050
17. Zbigniew Michalik, Ministerstwo Klimatu i Środowiska